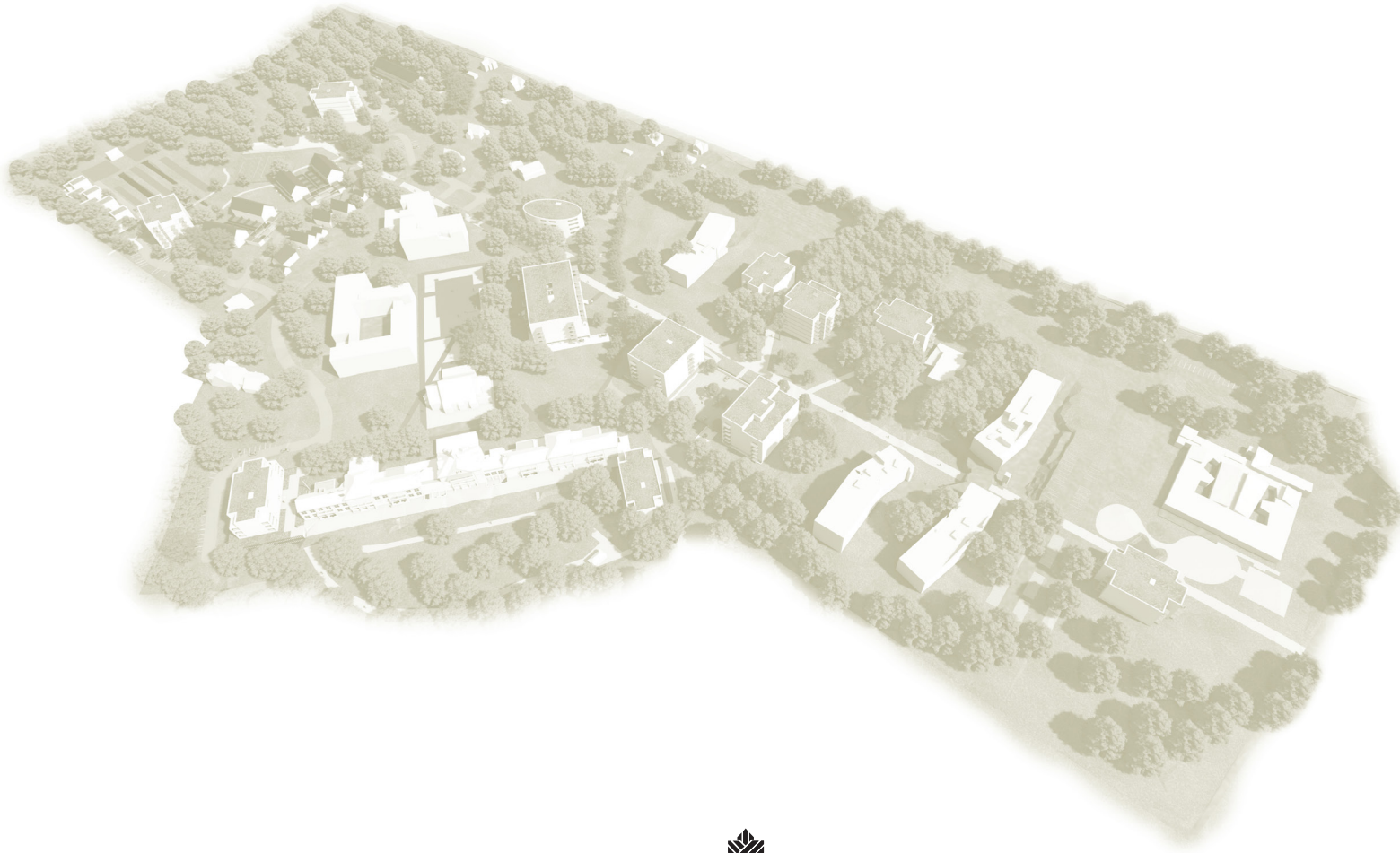

DEKKERSWALD

Beeldkwaliteitsplan

10-07-2025

WONEN OP

DEKKERSWALD

— Natuurlijk voor iedereen —

Colofon

Opdrachtgever

 VAN DE KLOK

Stakeholders

 GEMEENTE Berg en Dal

 ZZG zorggroep

Oosterpoort

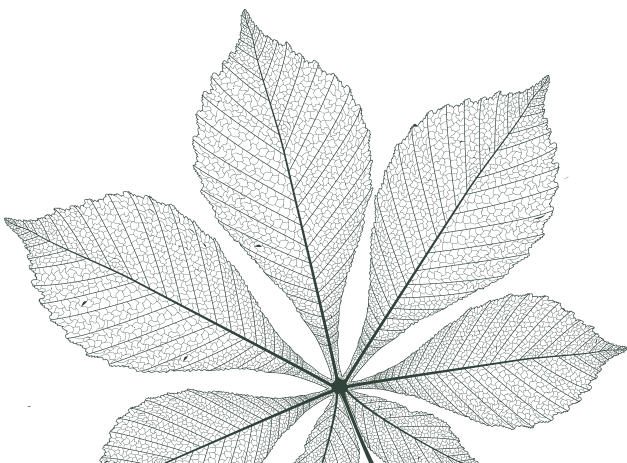
Opsteller:

wUrck
architectuur stedenbouw landschap

Inhoudsopgave

 Inleiding	3
Identiteit Dekkerswald	4
Cultuurhistorische waardering	8
 Architectuur	10
Bestaande architectuur	12
Woontypes, korrelgrootte & woonsferen	14
Clusters	16
Identiteit	18
<i>Algemeen</i>	
<i>Lichaam</i>	
<i>Huid</i>	
<i>Materiaal & Kleur</i>	
Identiteit per cluster	26
<i>Levenslijn</i>	
<i>Sanatorium Complex</i>	
<i>Hart</i>	
<i>Parel</i>	
<i>Lint</i>	
<i>Op de hei</i>	
 Bijlage: Inrichtingsprincipes Dekkerswald	

INLEIDING

Voor u ligt het Beeldkwaliteitsplan Architectuur voor Groesbeek Dekkerswald. Dit document, samen met het ontwerp stedenbouwkundig plan en het Inrichtingsplan, geeft richting aan de verdere vormgeving van de nieuwe woonbuurt Dekkerswald. Dit beeldkwaliteitsplan is onderdeel van het omgevingsplan en dient als toetsingskader voor de welstandscommissie. Daarnaast is het een inspiratiebron voor architecten en een basis voor hen om hun projecten op elkaar af te stemmen en samen te werken. Deze samenhang is essentieel en moet actief worden nagestreefd.

De landschappelijke identiteit is op hoofdlijnen benoemd en nader uitgewerkt in de *Inrichtingsprincipes Dekkerdswald* (aanvulling op het HIOR). Dit document geldt als bijlage bij het beeldkwaliteitsplan en wordt hiermee vastgesteld als toetsdocument voor de beoordeling van de buitenruimte. Daarmee wordt tevens de ruimtelijke kwaliteit van de buitenruimte voor de toekomst geborgd.

Het plan stelt algemene uitgangspunten vast voor de architectonische beeldkwaliteit:

- In de inleiding wordt de identiteit van de wijk in relatie tot de omgeving omschreven, inclusief cultuurhistorische aspecten. De conclusies van de studie op bouwblokniveau worden samengevat.
- Op structuurniveau worden de verschillende woningtypologieën, korrelgroottes, woonsferen en clusters gedefinieerd.
- De architectonische identiteit van de wijk wordt beschreven binnen de hoofdstukken 'lichaam', 'huid' en 'materialisering/kleurstelling'. Dit gebeurt zowel voor Dekkerswald als geheel als specifiek per cluster.
- De landschappelijke identiteit wordt op hoofdlijnen benoemd. De echter detaillering en uitstraling buitenruimte wordt separaat vastgelegd in handboek buitenruimte Dekkerswald.
- De kavelpaspoorten.

De in dit plan geschetste middelen zijn niet uitputtend. Mocht er sprake zijn van andere creatieve ideeën die binnen de gewenste moderne en eigentijdse architectuur passen, dan zijn uitzonderingen op de regels welkom. De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit beoordeelt of deze ideeën passend zijn.

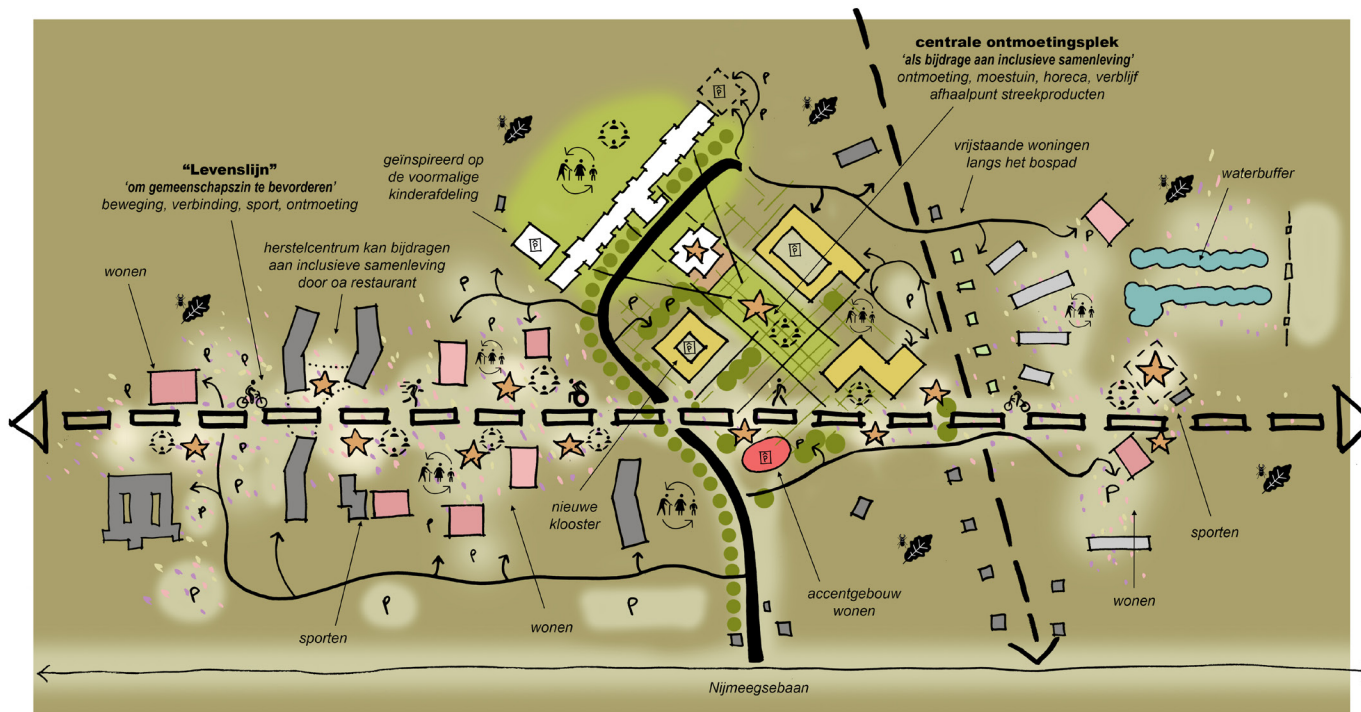
Identiteit Dekkerswald

Dekkerswald heeft een unieke landschappelijke setting met een parkachtig karakter dat overgaat in bosgebied. Ondanks het groene karakter is er weinig samenhang in het beheer en de inrichting van het terrein door de dominantie van parkeerhofjes, paadjes, tuintjes en hekwerken. Ad hoc ingrepen benadrukken de noodzaak van een ruimtelijke en programmatische visie.

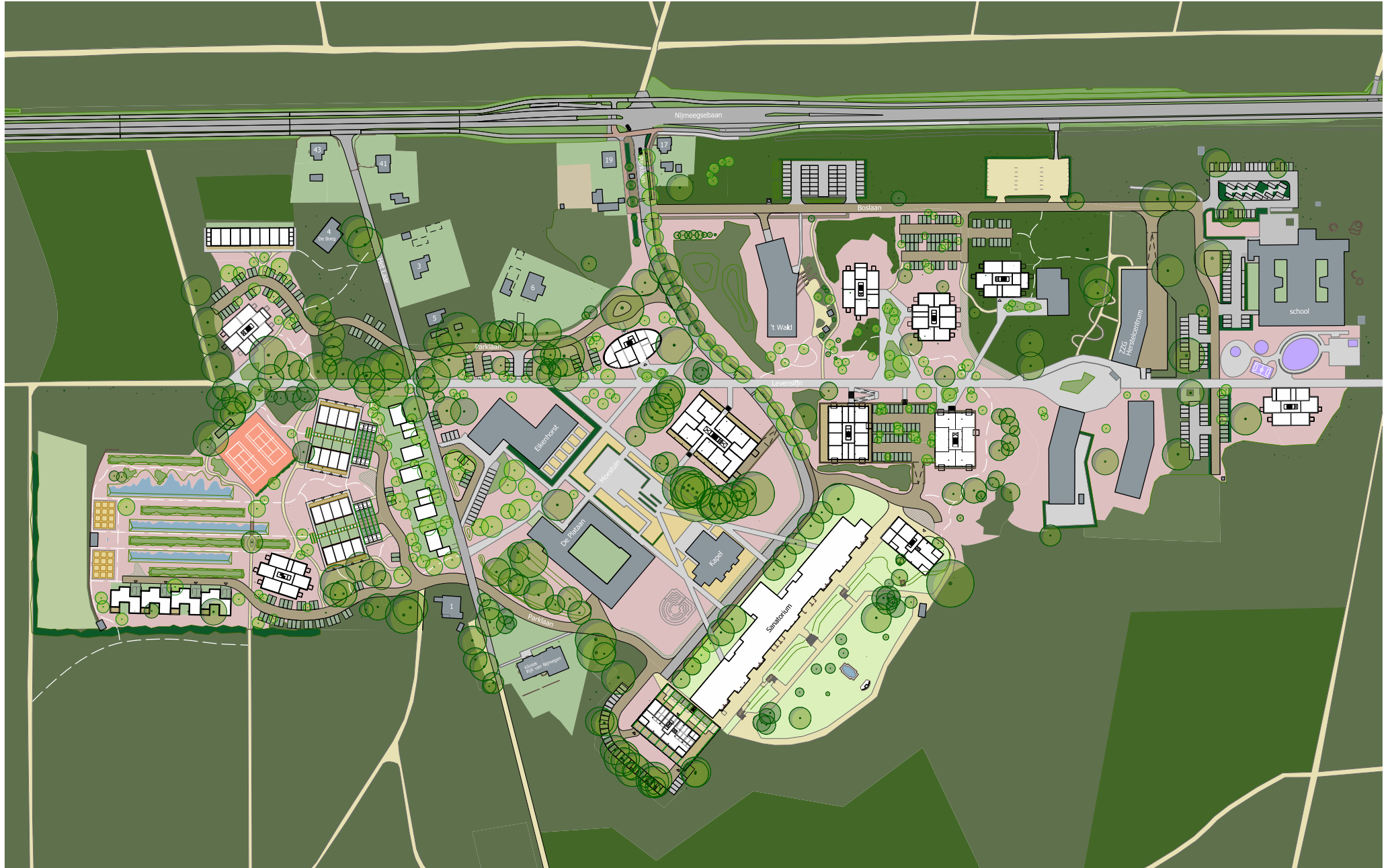
Dekkerswald ligt in de Gelderse "Groene Ontwikkelingszone", wat betekent dat ontwikkelingen moeten leiden tot een verbetering van de natuurwaarden. Dit vereist zorgvuldige ingrepen in het bestaande groen, dat momenteel beheerd wordt met een beperkt natuurwaarde.

Het plan is een ruimtelijke vertaling van de visie op een zorgzame buurt en dient als basis voor verdere ontwikkeling. Het doel is een haalbaar plan te realiseren dat de programmatische en natuurdoelstellingen ruimschoots haalt, zonder de sociaal-maatschappelijke component uit het oog te verliezen.

Voor Dekkerswald is een toekomstperspectief ontwikkeld met input van veel betrokkenen. Dit perspectief toont de gemeenschappelijke waarden die we willen behouden en ontwikkelen in deze zorgzame buurt. Dekkerswald moet een plek worden waar mensen kunnen leven, wonen, werken, ontmoeten en genieten in een duurzame groene omgeving met respect voor de geschiedenis, monumentale gebouwen en natuur. Het wordt een gemeenschap waar mensen naar elkaar omkijken.

Concept Zorgzame Buurt

Identiteit Dekkerswald

Visie:

De visiekaart toont de nieuwe ruimtelijke en functionele structuur van Dekkerswald, gericht op natuurbehoud en ontmoetingsruimtes. Twee hoofdassen domineren: de horizontale “levenslijn” voor interne verbinding en de historische noord-zuidas als bospad, beide met sterke zichtlijnen zonder bebouwing.

De entree vanaf de Nijmeegsebaan richt zich prominent op het hoofdgebouw en de kapel. De bestaande rondweg wordt verdeeld in een laan naar het hoofdgebouw en een ontsluitingsweg voor het westelijke plangebied. De cultuurhistorische elementen zijn zichtbaar en vormen de identiteit. Een omsloten binnentuin, het bruisend hart, wordt het ruimtelijk centrum van Dekkerswald. Het sanatorium wordt getransformeerd tot woongebouw en het gesloopte kindcentrum herbouwd voor woongebruik. Rommelige aanbouwen van het sanatorium worden verwijderd en een twee-laags parkeergebouw wordt samen met een bouwblok aan de westzijde toegevoegd.

De “levenslijn” verbindt bestaande en nieuwe publieke buitenruimtes en individuele gebouwen, en is autovrij en alleen toegankelijk voor langzaam verkeer. Het bestaande laantje wordt opnieuw vormgegeven en kleinschalige woningen worden toegevoegd. Nieuwe compacte woongebouwen en grondgebonden woningen worden verspreid over het gebied, vooral in het westen. Waardevolle bomen, bosgebieden en graslandjes worden geïntegreerd in een nieuw heide schraalgrasland, met nieuwe bosgebieden langs de flanken. Het parkachtige karakter wordt omgevormd naar een natuurlijker vegetatietype, met uitzondering van het bruisend hart en de tuin van het voormalig sanatorium.

Het landschap loopt door tot aan de gevel. Met uitzondering van de grondgebonden woningen worden er geen tuintjes aangelegd tussen het landschap en de gevel.

☀ Cultuurhistorische waardering

Op basis van de inventarisatie van waardevolle cultuurhistorische elementen, zijn er voor de ontwikkeling op Dekkerswald de volgende uitgangspunten/richtlijnen te benoemen:

Boslanen en zichtlijnen

- Handhaven en versterken historische boslanen.
- Haal de verstorende richtingen uit deze lanen.
- Behoud waardevolle zichtlijnen op de historische bebouwing.
- Het herstel van het oorspronkelijke uitzicht vanuit de historische tuin door middel van zorgvuldige kap en dunning van het omliggende bosgebied is gewenst.

Bebouwing

- Behoud en herstel de historische bebouwing (hoofdgebouw, kapel, directeurs- en personeelswoningen).
- Bouw op de plekken waar karakteristieke bebouwing heeft gestaan: het klooster en personeelswoning aan de Heidelaan.
- Behoud de bestaande lighal (gemeentelijk monument).

Groene plekken en elementen

- Behoud en herstel de historische tuin bij het hoofdgebouw.
- Het behoud van de tuin bij de directeurswoning is gewenst.
- Herstel de wandelparken op een eigentijdse wijze met gebruik van historische beplantingsvormen, zoals eikenhakhout (combinatie cultuur en natuur).
- Behoud en onderzoek de dennenrabattenbossen.
- Behoud de muur, de gebouwen en de kweekbakken van de moestuin.
- Gebruik de historische structuur van de moestuin als basis voor het ruimtelijk ontwerp van dit gebied.
- Behoud (of vervang) de oude beukenhaag van de moestuin.

Bijzondere elementen

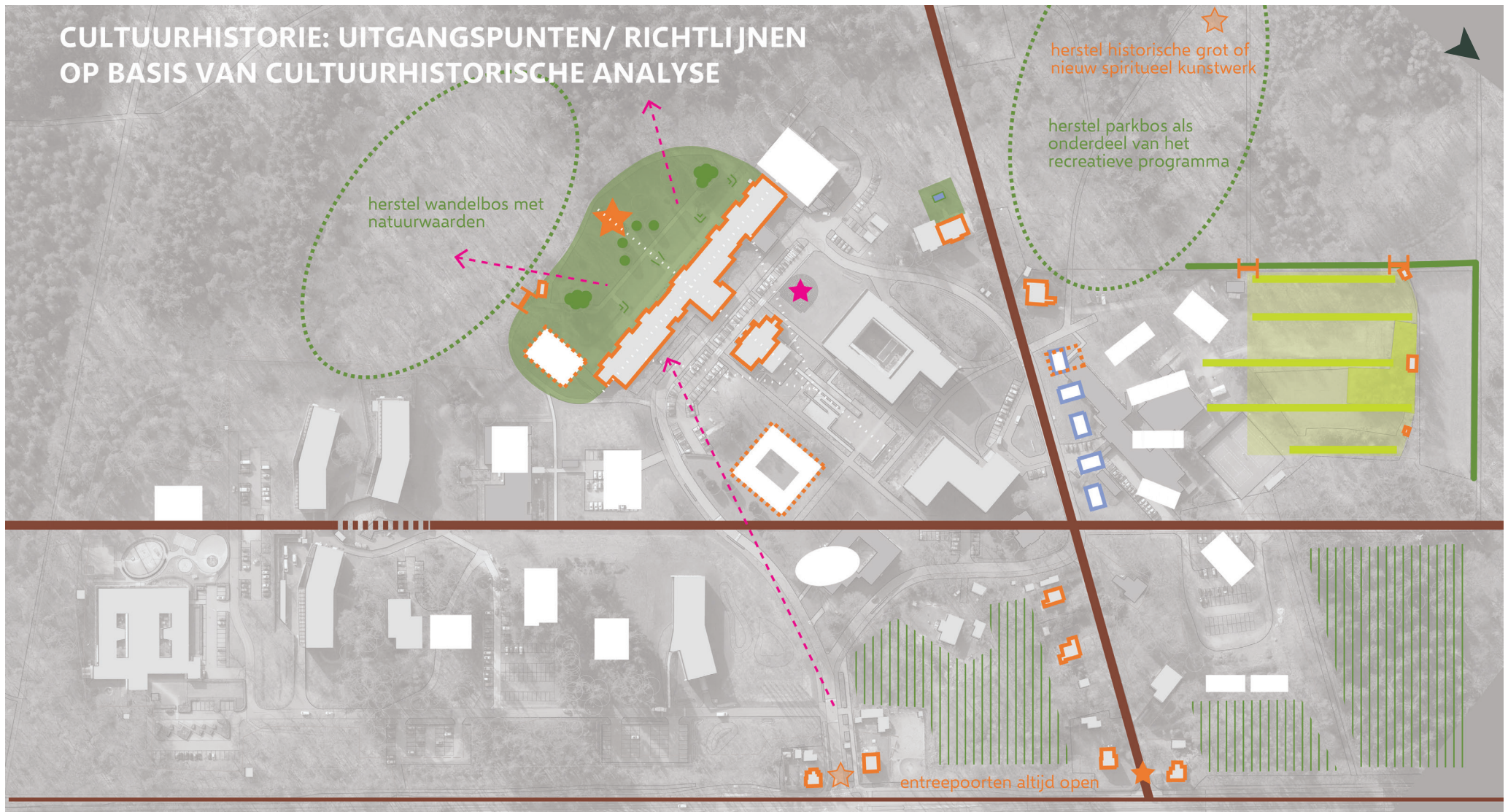
- Behoud of herstel historische religieuze objecten (Heilig Hartbeeld, Mariagrot, voormalige begraafplaats van de zusters).
- Behoud van het kunstwerk van Jan Samsom.

Uitbreiding Dekkerswald na WO2

Oorspronkelijke structuur Dekkerswald (1920-1940)

CULTUURHISTORIE: UITGANGSPUNTEN/ RICHTLIJNEN OP BASIS VAN CULTUURHISTORISCHE ANALYSE

Bebouwing:

- toekomstige bebouwing op Dekkerswald (georiënteerd op de boslanen of op het historisch sanatorium)
- herstel/verbouwing/behoud van historische gebouwen
- nieuwbouw op historische locaties
- nieuwbouw volgens oorspronkelijke stedenbouwkundige structuur

Boslanen en (zicht)lijnen:

- herstel & prioriteren historische boslanen over andere ruimtelijke elementen
- herstel historische uitzichten en de beleving van monumentale panden

Groene plekken:

- herstel/behoud van tuin in Architectonische tuinstijl
- herstel historische parkbossen
- kenmerkende orthogonale structuur van de moestuin herkenbaar gebruiken bij nieuwe ontwikkelingen
- rabattenstructuur behouden

Bijzondere elementen:

- behoud historisch element
- herstel historisch element
- spiritueel kunstwerk integreren of verplaatsen
- herstel historische verbindingen via oude poortjes en paden

ARCHITECTUUR

WONEN OP

DEKKERSWALD

— Natuurlijk voor iedereen —

Bestaande architectuur

Dekkerswald ligt in een gebied met een rijke historie en unieke hoogteverschillen van het stuwwal- en grondmorene landschap, gevormd tijdens de voorlaatste ijstijd. Het sanatoriumterrein ligt op een hoger deel tussen twee dalen.

In 1906 werd een sanatorium voor patiënten met longaandoeningen opgericht. Architect Eduard Cuypers ontwierp het complex met een parkachtige tuin en wandelgebieden, gescheiden voor mannen en vrouwen. Historische elementen zoals de wachtershuisjes, bediendenhuisje, directeurswoning, toegangshekken zijn bewaard gebleven.

(Oostenrijkse) villa's

Eikenhorst

De Plataan

BESTAANDE GEBOUWEN

De kapel

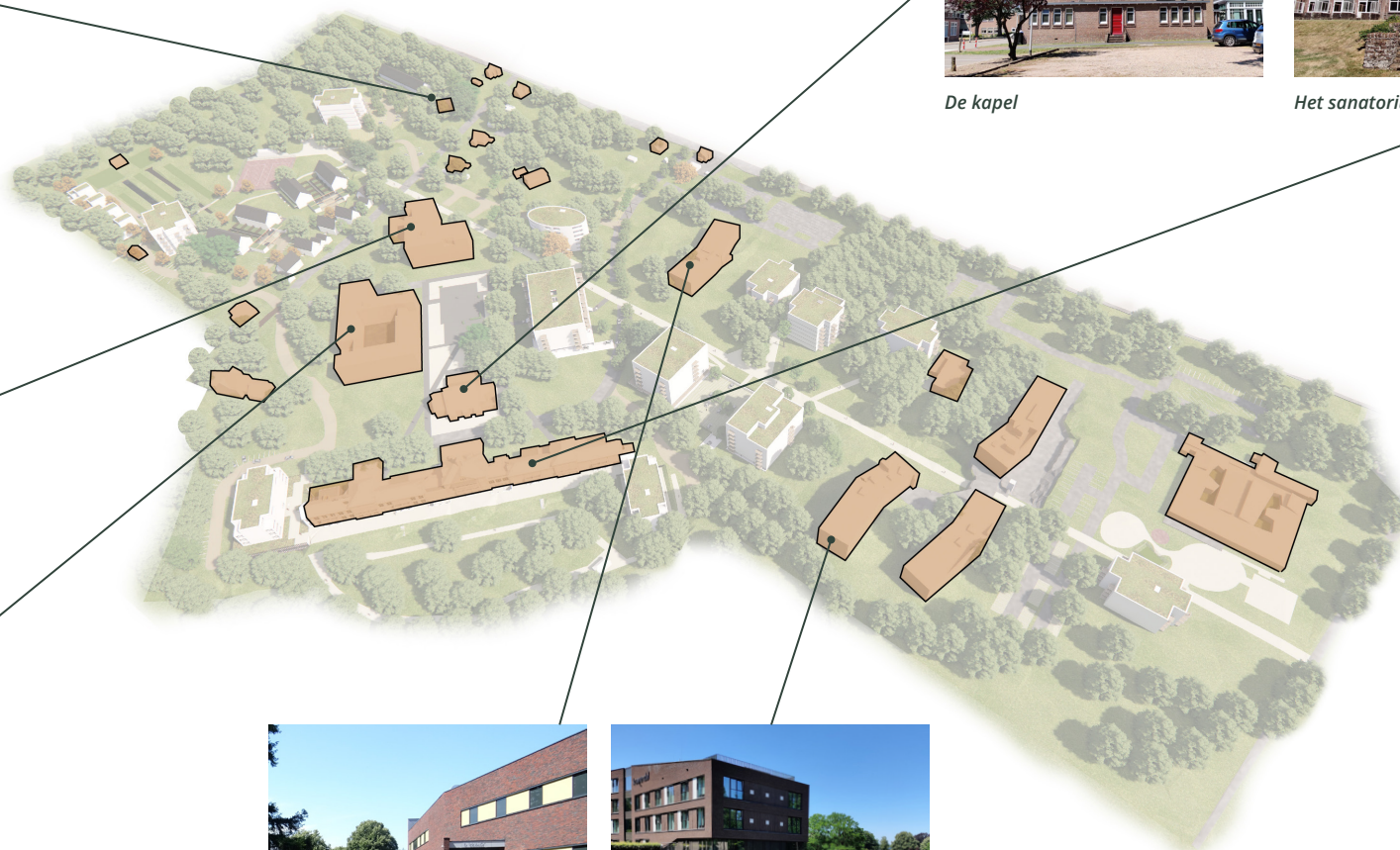
Het sanatorium

Het Wald

ZZG herstelcentrum

Na de Tweede Wereldoorlog werden Zweedse paviljoens voor patiënten en personeel gebouwd. In de jaren daarna volgden meerdere nieuwbouwprojecten, zoals de bouw van een begraafplaats en woningen voor personeel. De 'Parallelweg', een historische boslaan, werd als wandelroute gebruikt.

Sinds 2009 wordt gewerkt aan het concept 'zorgzame buurt'. Nieuwe gebouwen zoals het Herstelcentrum, De Wald, en appartementengebouwen De Eikenhorst en De Plataan werden gerealiseerd. De kapel werd uitgebreid met een theehuis en er werd een gemeenschappelijke tuin aangelegd.

Door de ontwikkeling door de jaren heen is de architectuur van Dekkerswald gevarieerd. Het dominante element is metselwerkarchitectuur, met verschillende soorten bakstenen en kleurstellingen. Er is veel architectonische en kwalitatieve variatie in de bestaande bebouwing, wat leidt tot een eclectisch geheel.

Dekkerswald heeft momenteel, mede door het grote aantal zorggebouwen, deels een zakelijk en institutioneel karakter. Om dit te verzachten, is het belangrijk dat de nieuwe bebouwing een warmere en vriendelijkere, meer woonachtige uitstraling krijgt.

Het aantal toegevoegde woongebouwen is significant, met meer gebouwen dan er momenteel aanwezig zijn. De toevoeging van nieuwe bebouwing biedt niet alleen de mogelijkheid om meer samenhang in het gebied te creëren, maar ook om het karakter van specifieke clusters te versterken.

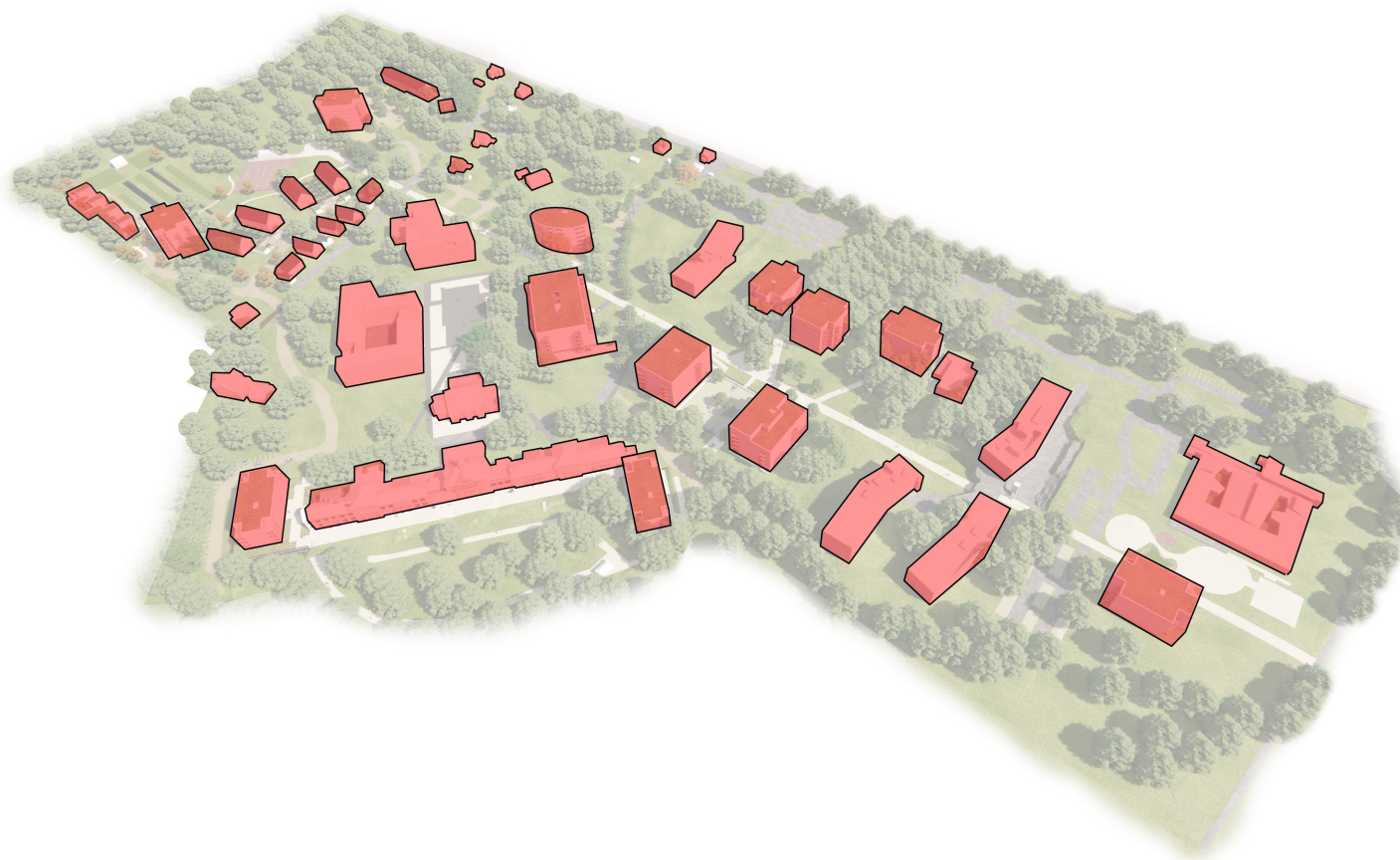

NIEUWE GEBOUWEN

Korrelgrootte & woontypes

De natuurlijke setting en stedenbouwkundige structuur vormen krachtige middelen om samenhang binnen het gebied te behouden. Naast de bestaande gebouwen worden appartementenvilla's en, in mindere mate, grondgebonden woningen toegevoegd. Hierbij ontstaan twee verschillende korrelgroottes: die van de appartementenvilla's en die van de grondgebonden woningen, beide afgestemd op de schaal van de omliggende bebouwing.

Door de positionering van de bebouwing in relatie tot het landschap, de structurerende assen en de variërende topografie ontstaan diverse clusters binnen het plangebied.

KORRELGROOTTE

Woontypes:

De appartementenvilla's krijgen een compacte footprint en en variëren in hoogte. Voor de grondgebonden woningen zijn rijwoningen van twee lagen met een kap en vrijstaande woningen van maximaal twee lagen met een kap voorzien. De patiowoningen zijn één laag hoog, met de mogelijkheid om een derde van de footprint tot twee lagen uit te breiden.

WOONTYPES

appartementen villa's

rijwoningen

vrijstaande woningen

patio woningen

Clusters

Er zijn zes beeldkwaliteitclusters voorgesteld. Elk beeldkwaliteitcluster krijgt zijn eigen karakter, maar wel binnen een bepaalde consistentie die geldt voor allemaal.

Zoals eerder aangegeven, door de ontwikkelingen door de jaren heen is de architectuur van Dekkerswald zeer gevarieerd, wat resulteert in een eclectisch en dynamisch beeld. Het toevoegen van nieuwe bebouwing biedt niet alleen de kans om meer samenhang in het gebied te creëren, maar ook om het karakter van specifieke clusters te versterken.

De levenslijn vormt een krachtig middel om nieuwe en bestaande gebouwen geïntegreerd in het groen te plaatsen, met een minimale footprint en zonder tuinen. Deze as loopt van noord naar zuid door het hele plangebied. Alle toegevoegde bebouwing langs de levenslijn krijgt dezelfde hoofdmaterialisering, kleurstelling en gevelcompositie, wat zorgt voor samenhang en rust in het plangebied.

De andere clusters kunnen hun eigen signatuur uitdrukken:

- Het sanatoriumcomplex met het sanatorium, kapel en twee appartementenvilla's vormen een familie met elkaar.
- Het bruisend hart met het nieuwe klooster vormt een eigen ensemble rond een centrale (moes-)tuin.
- Het entreegebouw 'de parel' is een alzijdig solitair dat een schakel vormt tussen het entreegebied, de levenslijn, het bruisend hart en de Boslaan.
- De villa's langs de Boslaan zetten de kleinschalige bebouwing voort langs de Boslaan en sluiten aan op de bestaande grondgebonden woningen in "Oostenrijkse" stijl aan het begin van de Boslaan.

Het Sanatorium Complex

Het Hart

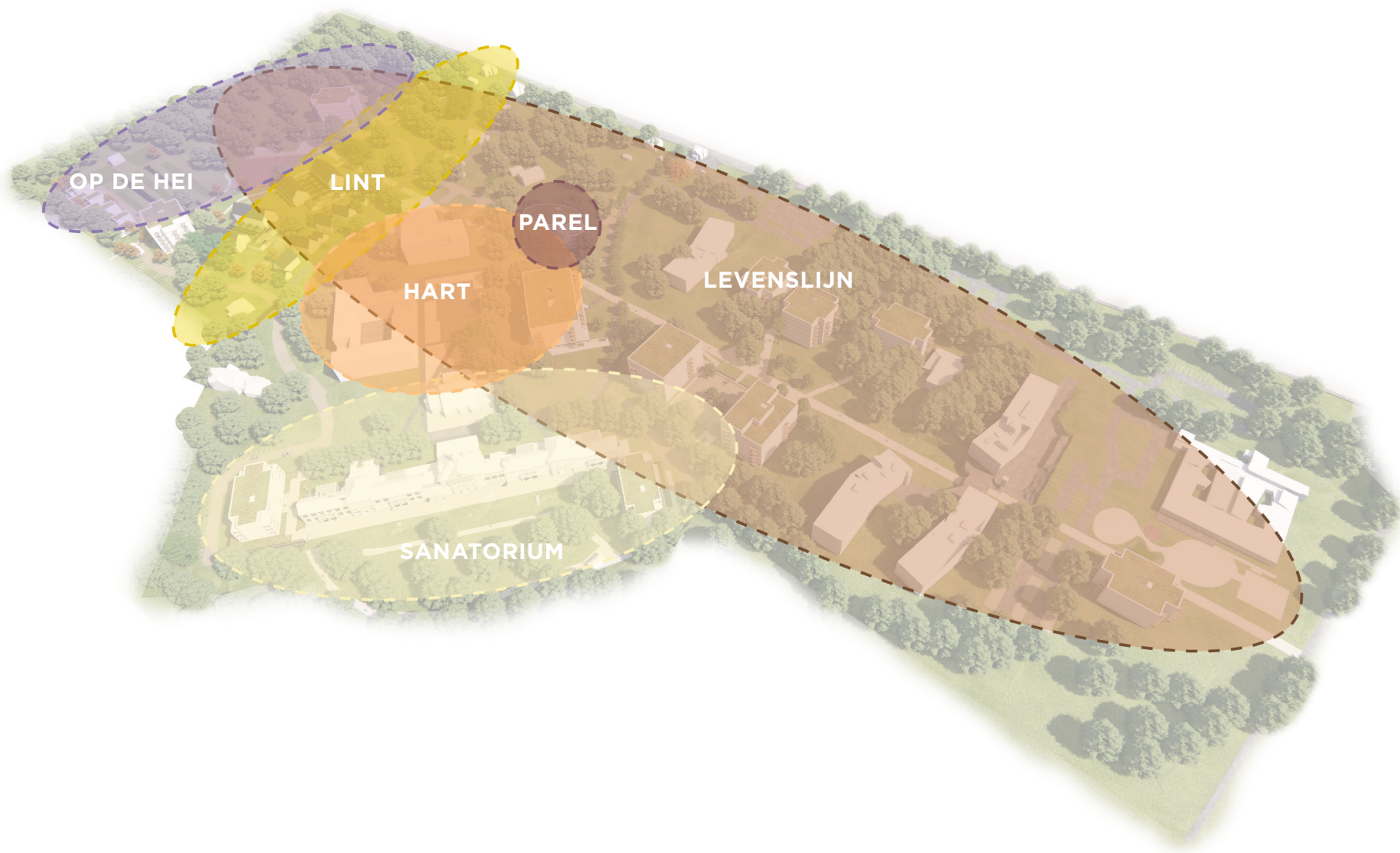
Levenslijn

De Parel

Lint

CLUSTERS

🌿 Identiteit *Algemeen*

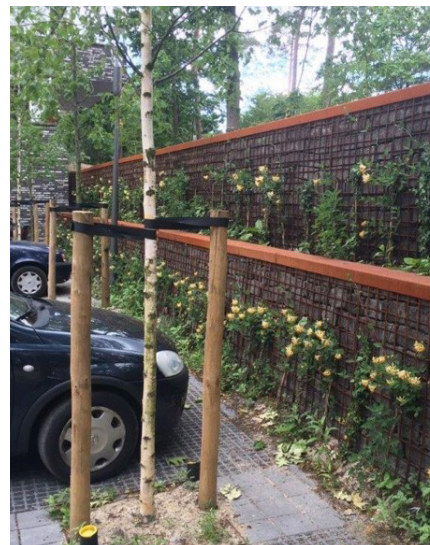

Dekkerswald wordt een **zorgzame buurt**. De nieuwe bebouwing ondersteunt dit concept door een goede onderlinge interactie tussen de gebouwen. Buitenruimten vloeien in elkaar over, en de gebouwen sluiten direct aan op de collectieve buitenruimte. Geen hekken, geen privédomeinen. De moestuin, kapel en het herstelcentrum hebben een semi-openbaar karakter en fungeren als ontmoetingsplekken binnen de wijk. De buitenruimte is specifiek ingericht op ontmoeting.

Ook binnen de gebouwen zijn collectieve ruimten voorzien; in elk gebouw is hiervoor een ruimtereservering opgenomen. De plint van de gebouwen verdient bijzondere aandacht: er wordt maximaal ingezet op het beleefbaar maken van wonen, met een optimale openheid en zicht vanuit de woningen op de buitenruimte.

De gebouwen staan in het **landschap**. Dekkerswald kent een groot hoogteverschil. Gebouwen spelen in op deze verschillende hoogtes en de daklijnen verspringen. De natuur reikt tot aan de gevels.

Identiteit *Algemeen*

De **aansluiting** van het landschap op de gebouwen vraagt bijzondere aandacht. Tuintjes op de begane grond en rondom de appartementengebouwen zijn uitgesloten. De buitenruimtes vormen een integraal onderdeel van de bouwmassa van de appartementengebouwen. Een onderhoudspad rondom de gebouwen wordt niet noodzakelijk geacht.

Een bijzondere ontwerpogave is de bereikbaarheid voor hulpdiensten en algemene toegankelijkheid. Vanwege de grotere hoogteverschillen is toegankelijkheid een uitdaging die moet worden geïntegreerd en afgestemd met de buitenruimte.

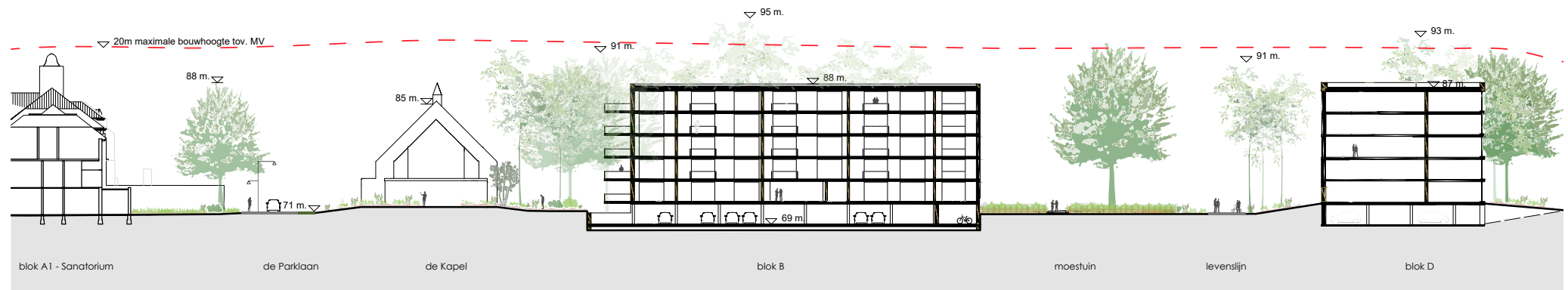
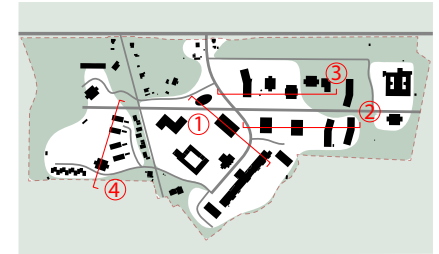
De **verlichting** aan de gebouwen wordt geminimaliseerd. Het is vooral functioneel en zorgt voor de nodige veiligheid. De lichtuitstraling naar de omgeving en de natuur moet tot een minimum worden beperkt.

De **halfverdiepte parkeerbakken** van de appartementsgebouwen zijn zorgvuldig geïntegreerd in het ontwerp. Alle parkeergarages van Dekkerswald vormen een familie. Ze maken deel uit van het landschap. De ontwerpeisen voor deze componenten, zoals de verharding, wandafwerking en beplanting, worden vastgelegd in het 'Inrichtingsprincipes Dekkerswald'.

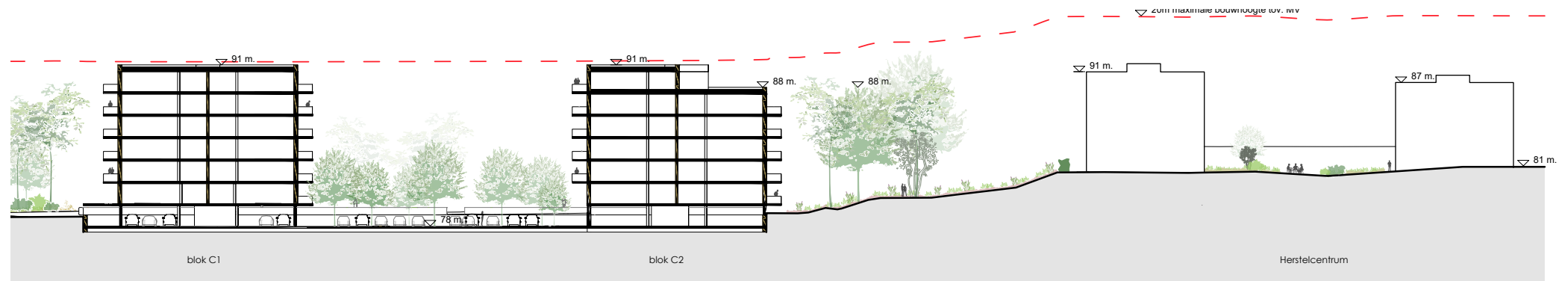
Natuurinclusief bouwen is een belangrijk thema, maar dit dient niet te leiden tot opvallende elementen in of aan de gevel. Dekkerswald ligt midden in het bos en er is veel ruimte. Groene gevels zijn voor Dekkerswald geen uitgangspunt. Gebouwen moeten opgaan in het groen, zonder zelf per se een groene uitstraling te hebben.

Identiteit *Algemeen*

Het aantal **bouwlagen** van de bouwblokken is indicatief.
De maximale bouwhoogte wordt begrensd door de rode stippellijnen in de profieltekeningen.

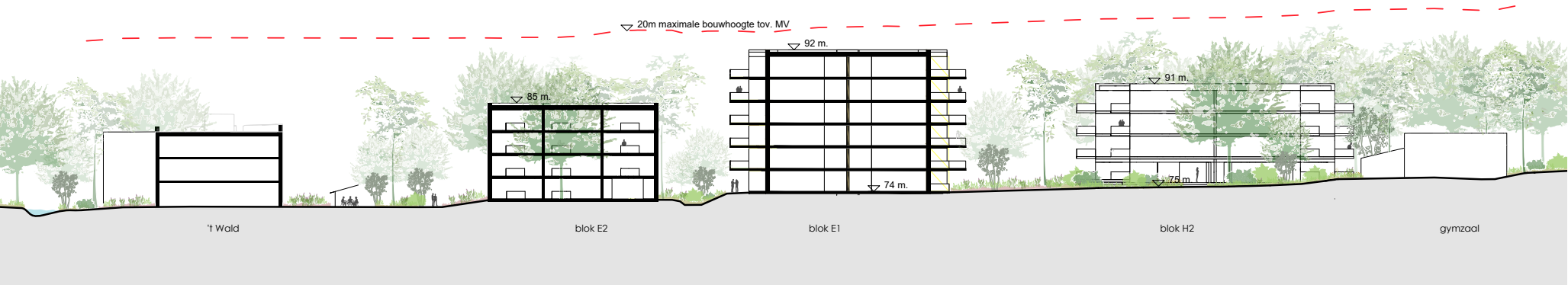

PROFIEL 1

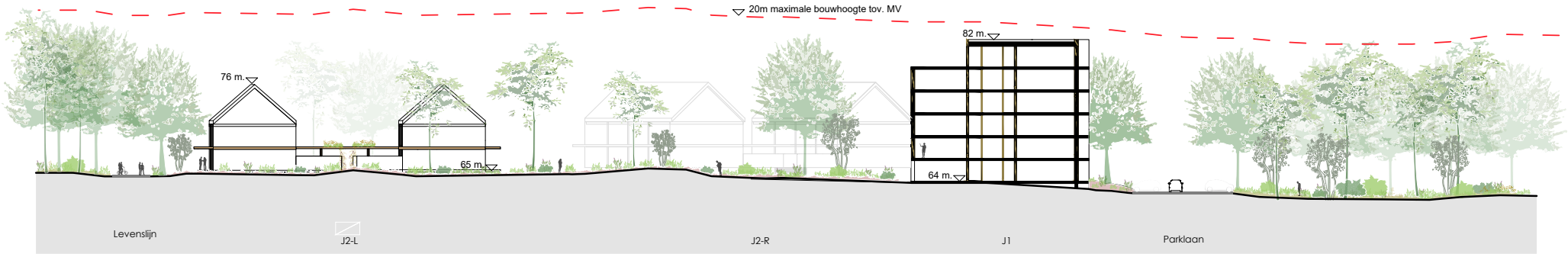

PROFIEL 2

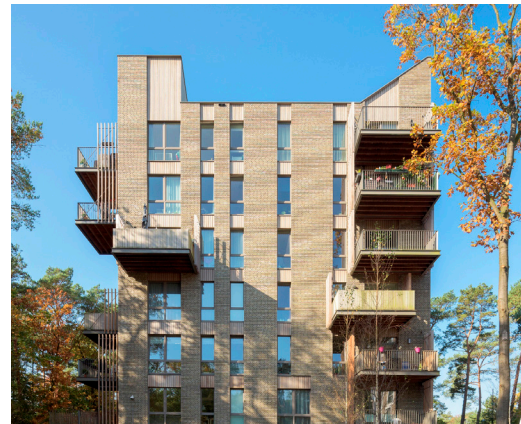
Identiteit *Algemeen*

PROFIEL 3

PROFIEL 4

Ingetogen, eigentijdse metselwerkarchitectuur

De natuur reikt tot aan de gevels.

We hebben geconstateerd dat de **architectuur** van Dekkerswald door de ontwikkelingen door de jaren heen zeer gevarieerd is. Toch delen de gebouwen enkele gemeenschappelijke aspecten. Het dominante materiaal is metselwerk, met verschillende soorten bakstenen en kleurstellingen. We bouwen voort op de traditie van baksteenarchitectuur met een eigentijdse uitstraling. Elke tijdgeest wordt weerspiegeld in Dekkerswald, daarom streven we naar een ingetogen, eigentijdse metselwerkarchitectuur.

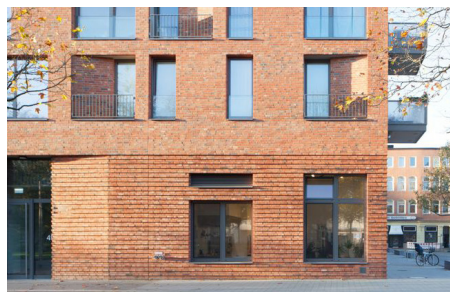
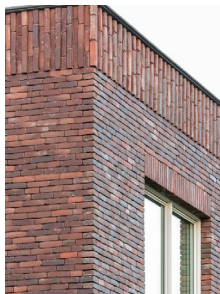
De **hoofdmassa's** zijn eenvoudig en herkenbaar vormgegeven met krachtige contouren. We streven naar een ruimtelijke, robuuste en geborgen architectuur, zonder dat deze zwaar oogt. Woongebouwen, zonder uitstraling van een zorginstituut of kantoor.

De gebouwen mogen een **subtiel onderscheid** krijgen tussen plint en bovenbouw. Dit kan op verschillende manieren worden bereikt, zoals door een ander metselwerkverband, de vormgeving van gevelopeningen of lichte kleurverschillen.

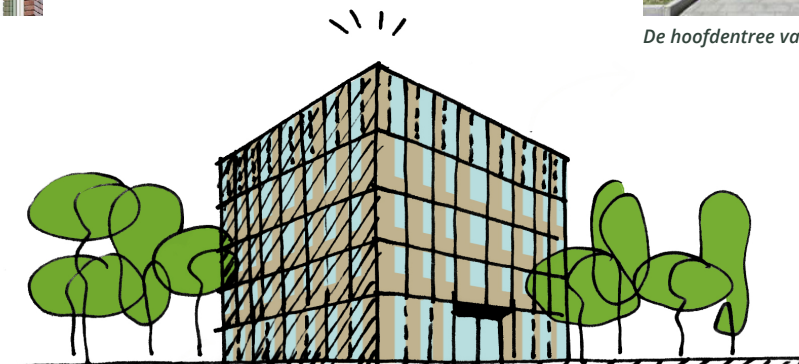
Identiteit *Lichaam*

Toevoegen van kroon is mogelijk

Subtiel onderscheid krijgen tussen plint en bovenbouw

Hoofdmassa's zijn eenvoudig en herkenbaar vormgegeven met krachtige contouren

De hoofdentree van de gebouwen is uitnodigend en goed zichtbaar

De **plinten** krijgen een open karakter; dichte gevels worden vermeden. De hoofdentree van de gebouwen is uitnodigend en goed zichtbaar, en ook de gemeenschappelijke ruimtes worden op de meest zichtbare locaties gepositioneerd.

Het toevoegen van een **kroon** is een optie maar geen plicht. Setbacks voor de bovenste verdieping zijn mogelijk.

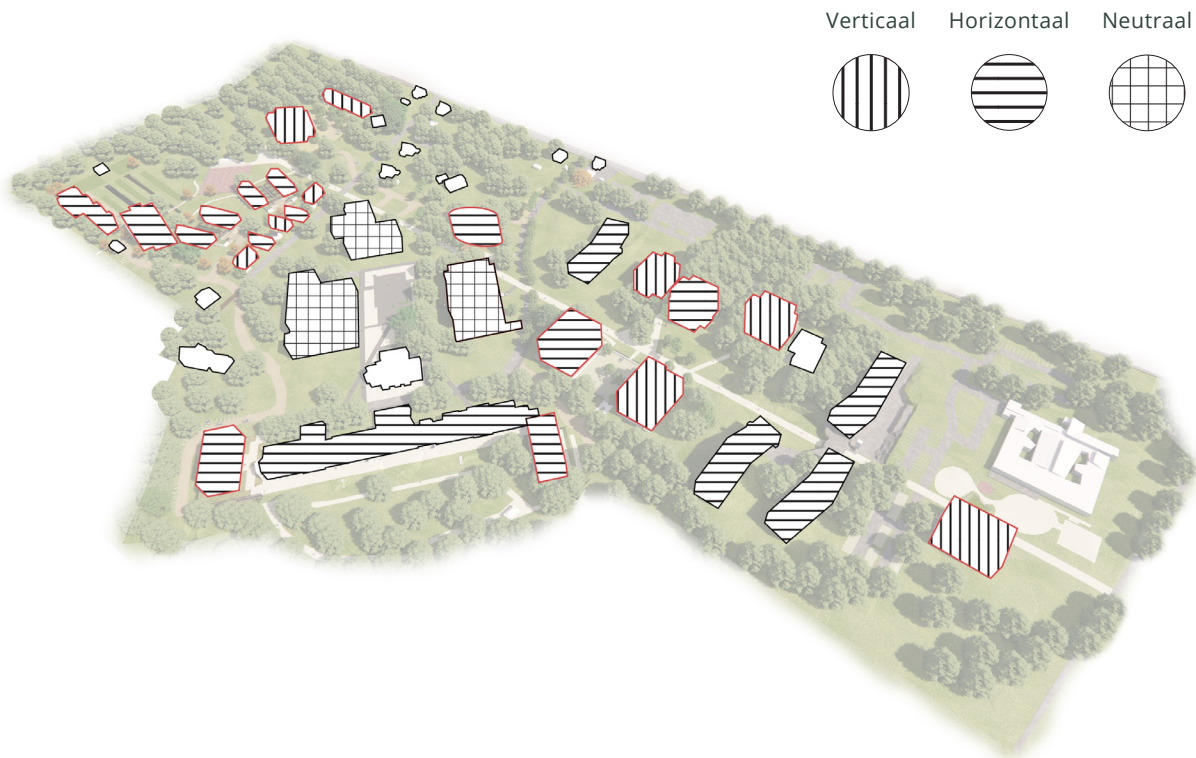
De **daken** van de appartementengebouwen zijn plat, en de installaties zijn zorgvuldig geïntegreerd. De daken worden ingezet voor duurzaamheid, optimaal benut voor het opwekken van warmte en stroom door middel van zonne-energie.

De daken van de gebouwen bieden een waardevolle kans om de biodiversiteit in het omliggende landschap te versterken en een natuurlijke verbinding te creëren. Door de daken ecologisch in te richten, kunnen ze fungeren als groene of bruine elementen die het landschap aanvullen en de leefomgeving van planten en dieren vergroten. Denk hierbij aan groene daken met een mix van inheemse kruiden en sedumsoorten die insecten aantrekken en water vasthouden, maar ook aan bruine daken

waarbij het dak als natuurlijk, ongestoord substraat fungeert, waardoor mos, korstmossen en pionierplanten zich kunnen vestigen. Nestgelegenheden voor vogels en vleermuizen kunnen geïntegreerd worden in de dakstructuur.

Waterberging is mogelijk, maar niet direct noodzakelijk, aangezien het ruime groengebied hiervoor voldoende capaciteit biedt.

De grondgebonden woningen krijgen een zadeldak. Overstekken zijn mogelijk, bij voorbeeld in de vorm van veranda's. Het doel is om een zo eenduidig mogelijk bouwvolume te creëren.

Gevel compositie

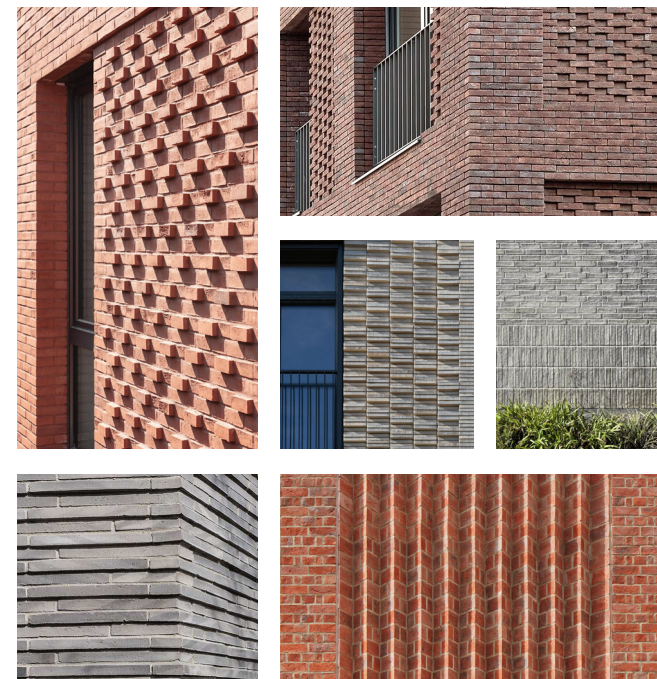
Compositie: afhankelijk van de cluster krijgen de gevels een verschillende dominante compositierichting: verticaal, horizontaal of neutraal grid. Er zijn clusters waarin juist gestreefd wordt naar afwisseling tussen verticale en horizontale composities per blok. De compositie wordt ontleend aan de bestaande dominante richting per cluster.

Het algemene doel is dat de **gevels** als een harmonieus en rustig geheel worden ervaren. Er zijn geen architectonische elementen die ten opzichte van andere onderdelen uitspringen of de aandacht trekken. Er wordt gezocht naar samenhang in vormtaal en kleurpalet.

De gevels krijgen een uitgesproken **plastiek** door een spel van terugliggende en vooruitstekende geveldelen, waarmee de derde

dimensie actief wordt ingezet. De reliëfrijke opbouw versterkt het architectonisch karakter van de blokken en draagt bij aan een samenhangend totaalbeeld op terrein- of buurt niveau. De gevels worden bij voorkeur uitgevoerd met terugliggende raam- en deuropeningen. Ambachtelijke baksteendetails verlevendigen het architectuurbeeld.

De **buitenruimtes** maken integraal deel uit van de hoofdmassa en kunnen ingebouwd zijn of als uitbouwcomponenten worden toegevoegd. Uitgebouwde buitenruimtes, zoals balkons, moeten aanvoelen als een vanzelfsprekend onderdeel van de gevel. Dit houdt in dat de balkons deels uit metselwerk moeten bestaan of dat de balustrades moeten aansluiten bij het kleurpalet van de kozijnen en het metselwerk. Strip- of spijlenhekwerken en glazen balustrades zijn eveneens toegestaan.

Plastiek en ambachtelijk details

Ambachtelijke details zijn onderdeel van de architectuur. Dat wordt bij voorbeeld bereikt door het werken met verschillende metselwerk verbanden, patronen, voegwerk of metselwerk reliëf.

Glazenbewassing dient vanuit binnenuit te worden uitgevoerd, aangezien paden rondom de gebouwen voor onderhoud niet gewenst zijn. Bij grote renovaties moet er ruimte zijn voor tijdelijke oplossingen, zoals het gebruik van rijplaten.

Installaties op het dak worden zorgvuldig geïntegreerd. Bijgebouwen zoals fietsenstallingen of opslag zijn niet gewenst en dienen inpassend te worden opgenomen of architectonisch mee te worden ontworpen. Zonwering wordt geïntegreerd in de gevel.

Identiteit *Materiaal en kleurstelling*

Kleurstelling gebouwen

Metselwerk: kenmerkend voor Dekkerswald zijn natuurlijke materialen en subtiele kleuren die opgaan in de bosrijke omgeving. Het basismateriaal is baksteen met textuur en enige kleurnuance; gemêleerd metselwerk behoort ook tot de opties. Het kleurpalet varieert van licht beige en geelbruin tot diep grijsbruin en antraciet. Vele kleuren, roodtinten en wit als basiskleur worden, met uitzondering van het Sanatorium Complex, nadrukkelijk vermeden, aangezien deze contrasteren met de natuurlijke omgeving.

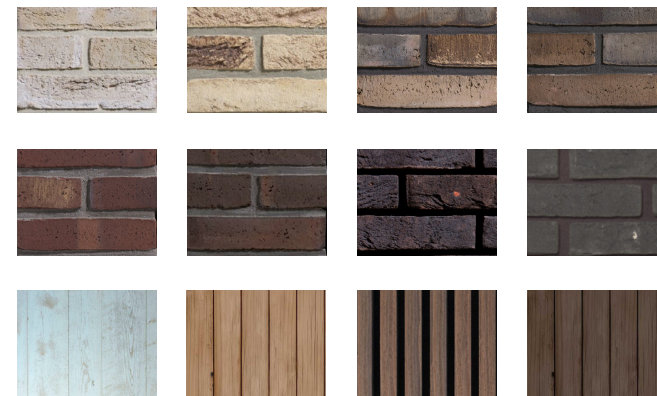
Hout: Verbijzondering van gevels met een tweede materiaal is mogelijk. Hierbij denken we aan natuurlijke materialen zoals hout, dat altijd ondergeschikt is aan het hoofdmateriaal. Het gebruik van houten gevelpanelen is zorgvuldig gerelateerd aan de gevelopeningen. De panelen versterken de compositie van

horizontale, verticale of specifieke openingen en vormen een integraal onderdeel van het gevelritme. De kleurstelling sluit aan bij die van de kozijnen, wat bijdraagt aan een rustige en samenhangende materialisering van het gevelbeeld.

Overige materialen: hiermee dient zeer terughoudend te worden omgegaan. Natuursteen zou een optie kunnen zijn, betonpanelen wellicht, en kunststof is ook denkbaar. Dit is echter alleen toegestaan als een monster kan worden overlegd en aangetoond wordt dat het materiaal er na jaren nog steeds mooi uitziet. Ter beoordeling worden monsters aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit voorgelegd.

Per cluster wordt een bandbreedte van **kleuren** aangegeven. De kleurstelling zorgt voor identiteit, samenhang en rust

Duurzaamheid. Hoewel baksteen en beton traditioneel veelvuldig worden toegepast en een relatief hoge milieubelasting kennen, bieden deze materialen ook kansen voor een duurzame en circulaire benadering binnen het plan. Het beeldkwaliteitsplan stimuleert ontwerpers daarom om bij de toepassing van deze materialen nadrukkelijk in te zetten op drie ambities: het gebruik van circulaire materialen, het kiezen voor lokaal en duurzaam geproduceerde varianten, en het ontwerpen met oog voor een lange levensduur en onderhoudsvriendelijke detaillering.

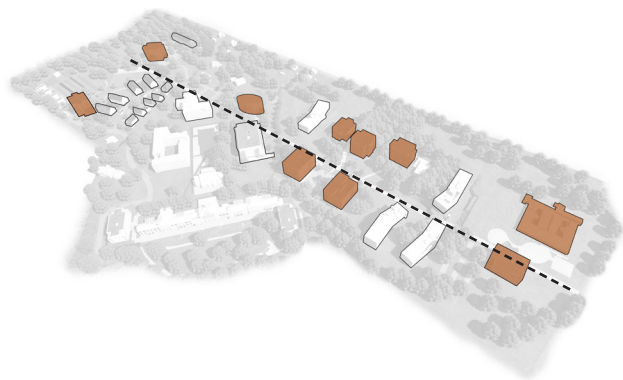
Palet van materialen

binnen de verschillende clusters. Zo wordt bijvoorbeeld in de levenslijn gekozen voor donkere kleuren, die beter opgaan in het aangrenzende landschap en samenhang creëren van noord naar zuid.

De kleur voor kozijnen en balustrades contrasteert niet met de baksteen en gaat op in het gevelvlak, complementair aan het glas. Subtiele onderlinge differentiatie is toegestaan, mits binnen een samenhangend palet.

Voor het dakmateriaal van de grondgebonden woningen wordt hoofdzakelijk gekozen voor een uniforme antracietgrijze kleur, eventueel te combineren met PV-panelen. De PV-panelen hebben een zwarte of antraciete kleur zonder aluminium/ reflecterende onderdelen.

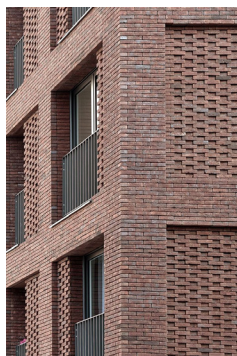
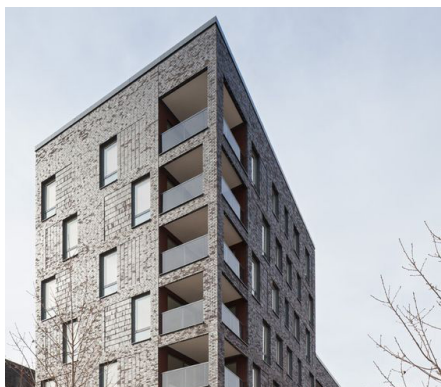
🍁 Identiteit per cluster **LEVENSLIJN**

Algemeen De levenslijn definieert de grootste cluster van Dekkerswald. Hij loopt van noordwest naar zuidoost en verbindt de verschillende plandelen. Zijn positie en inrichting geven de kans om samenhang in het plangebied te brengen. We streven naar een rustig en geïntegreerd geheel. De toegevoegde gebouwen staan enerzijds midden in de natuur, maar hebben ook op maaiveld een directe aansluiting via een groene tuin die aansluit op de levenslijn en wordt ingezet op een (gebouwde) collectieve verblijfsruimte voor ontmoeten. De woongebouwen zijn familie van elkaar maar zijn ook verschillend. Dus net zoveel diversiteit en verscheidenheid als binnen een echte familie.

Lichaam De hoofdmassa's zijn eenvoudig en herkenbaar vormgegeven met krachtige contouren. De meeste gebouwen langs de levenslijn zijn compacte appartemententorens. De gebouwen mogen een subtiel onderscheid krijgen tussen plint en bovenbouw. Het toevoegen van een kroon is een optie maar geen plicht. De plinten krijgen een open karakter; dichte gevels worden vermeden. De hoofdentree van de gebouwen is uitnodigend en goed zichtbaar, en ook de gemeenschappelijke ruimtes worden op de meest zichtbare locaties gepositioneerd. Setbacks voor de bovenste verdieping zijn mogelijk en kunnen met een tweede materiaal worden uitgevoerd. De daken zijn plat.

Huid Elk blok krijgt een duidelijke gevelcompositie. Er ordt gestreefd naar een afwisseling tussen blokken met een verticale compositie van gevelopeningen en buitenruimtes, en blokken met een horizontaal dominante richting. De buitenruimtes maken integraal deel uit van de hoofdmassa. Deze buitenruimtes kunnen ingebouwd zijn of als uitbouwcomponenten worden toegevoegd. Uitgebouwde buitenruimtes, zoals balkons, moeten aanvoelen als een vanzelfsprekend onderdeel van de gevel. Dit houdt in dat de balkons deels uit metselwerk moeten bestaan of dat de balustrades moeten aansluiten bij het kleurpalet van de kozijnen en het metselwerk.

Strip- of spijlenhekwerken en glazen balustrades zijn eveneens toegestaan. Zonnewering maakt integraal onderdeel uit van de ontwerpopgave.

De gevels krijgen een gelaagde opbouw met reliëf, die bijdraagt aan de plasticiteit van het bouwblok. Terugliggende gevelopeningen, verspringende vlakken, uitkragende balkons en de wisselwerking tussen open en gesloten delen zorgen voor dieptewerking en een levendig gevelbeeld. Plasticiteit wordt als essentieel onderdeel van het architectonisch karakter beschouwd.

Hout Binnen deze cluster is verbijzondering van de gevels met een tweede materiaal mogelijk, mits ondergeschikt aan het metselwerk als hoofdmateriaal. Hout kan worden toegepast ter accentuering van gevelopeningen of in de invulling van gevelvlakken rondom entrees. Het gebruik van houten panelen sluit aan op de compositie van de gevel en versterkt de verticale of horizontale geleding van het blok. De kleurstelling van het hout ligt in het verlengde van die van de kozijnen en draagt bij aan een rustige en samenhangende materialisering.

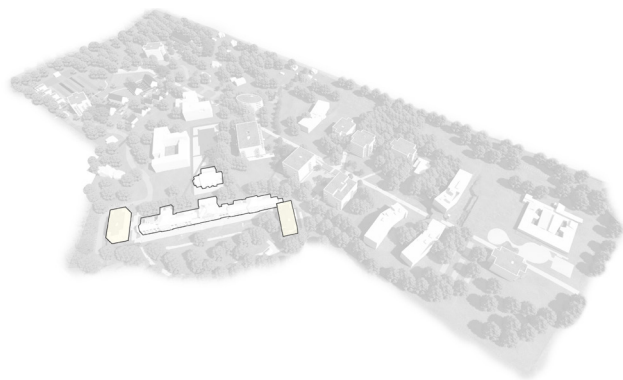
Palet metselwerk

Palet hout

Materiaal en kleur Het basismateriaal is baksteen met textuur en enige kleurnuance. Het kleurpalet voor deze cluster bestaat uit donkere tinten van bruin en grijsachtige kleuren, die aansluiten op de kleur van de boombasten. Baksteen kan met hout worden gecombineerd, maar dit tweede materiaal is altijd ondergeschikt aan het metselwerk. De houten panelen krijgen een natuurlijke uitstraling (er worden geen coatings met vele kleuren gebruikt). De kleur voor kozijnen en balustrades contrasteert niet met de baksteen en gaat op in het gevelvlak, complementair aan het glas.

Identiteit per cluster **SANATORIUM**

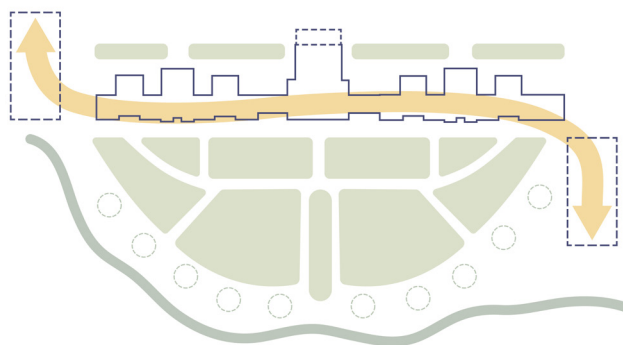

Algemeen Het sanatoriumgebouw, de kapel en twee nieuwe woningblokken, samen met een parkeervoorziening, vormen een ensemble van het Sanatorium Complex. Het voormalige R.K. Sanatorium Dekkerswald, ontworpen door Eduard Cuypers en gebouwd tussen 1910 en 1913, was symmetrisch georiënteerd rondom een noord-zuid as, essentieel voor de genezing van TBC-patiënten. De zuidgevel fungeerde als representatieve voorgevel, terwijl de noordgevel de facilitaire achterzijde was. Na het vertrek van het Radboud pijn- en longcentrum in 2022, wordt nu herbestemd tot woongebouw.

Het sanatoriumgebouw vormt een cruciaal onderdeel van de identiteit en uitstraling van het plangebied. Door de herintroductie van de schuine assen en nieuwe entrees in de noordgevel, aansluitend op deze assen, wordt de oorspronkelijke structuur versterkt. De noordzijde is door aanpassingen en de huidige ontsluitingsstructuur de entreezijde geworden, terwijl de zuidzijde als representatieve tuingevel behouden blijft. Het sanatoriumgebouw transformeert van een naar het zuiden gericht gebouw naar een alzijdig woongebouw.

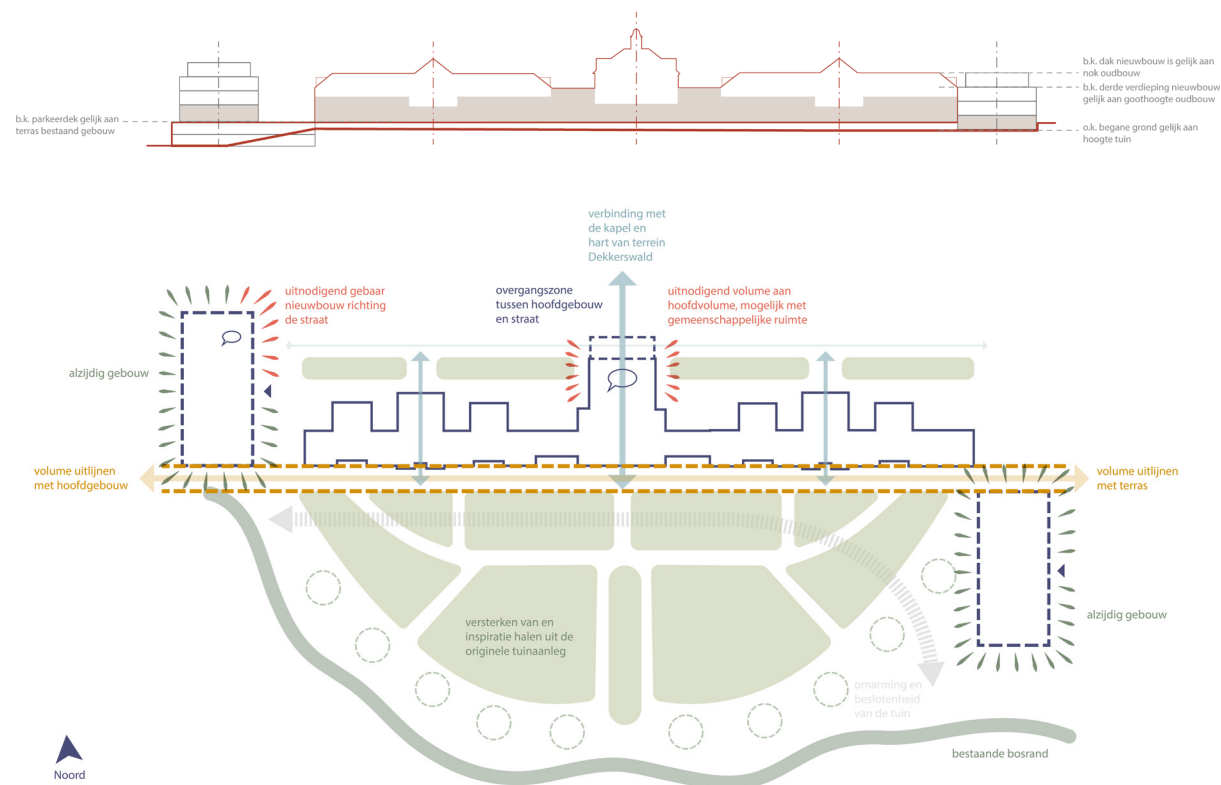
Opzet De orthogonale ordening van de nieuwbouw in dit deelgebied wordt bepaald door de symmetrische opzet van het hoofdgebouw. Het sanatoriumgebouw Dekkerswald wordt herbestemd tot luxe appartementen met een mogelijkheid tot zorg. Ter plaatse van het voormalige kindpaviljoen en het nooit uitgevoerde dagpaviljoen komen nieuwe gebouwen met eveneens luxe appartementen.

Op de locatie van de reeds gesloopte kindervleugel aan de oostzijde komt een compact appartementengebouw, waarmee recht wordt gedaan aan de oorspronkelijke opzet van het complex, dat aan de zuidzijde wordt begrensd door de monumentale siertuin. Op de geplande locatie van het dagverblijf wordt een tweede appartementengebouw geplaatst,

gepositioneerd als een spiegelbeeld van het eerste. Dit gebouw markeert vanaf de noordwestzijde de beëindiging van het Sanatorium Complex. De tweede appartementengebouw komt op een plint van twee lagen die als parkeergarage fungeert.

De positionering van de blokken passen in de stedenbouwkundige opzet van het terrein. Het volume ter plaatse van het dagpaviljoen vormt een passend sluitstuk van de toegangsweg, terwijl het volume van het kindpaviljoen de beslotenheid van de tuin omarmd. Door de nieuwbouw op gepaste en voldoende afstand van het hoofdgebouw te plaatsen ontstaat er lucht tussen het hoofdgebouw en de nieuwbouwvolumes, waartussen zichtlijnen en wandelroutes kunnen lopen. Op de hoek van het linker nieuwbouwvolume

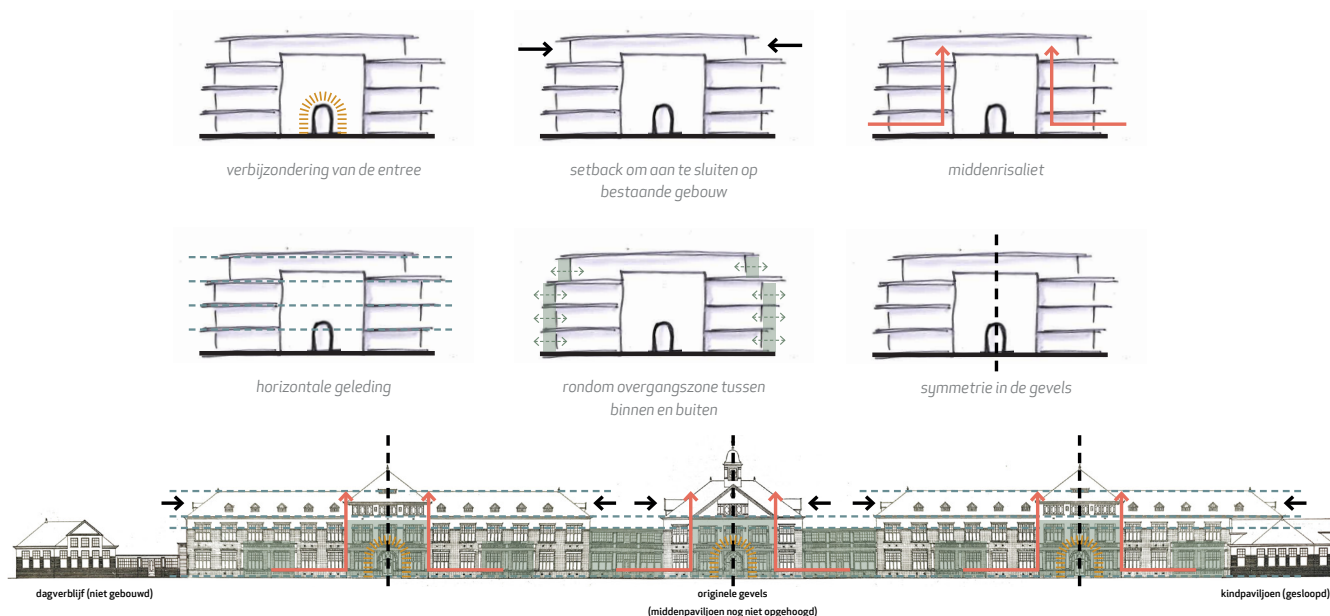

wordt een uitnodigend gebaar gemaakt door middel van een gemeenschappelijke ruimte op de hoek.

De tuin heeft een monumentaal karakter. Het ontwerp van landschapsarchitect Dirk Tersteeg is uniek en van bijzondere monumentale kwaliteit. Bouwkundige elementen zoals trappen, het bordes, de vijver, maar ook plantvakken en de padenstructuur dienen te worden gerestaureerd met de oorspronkelijke materialen en details. De beplanting is versleten en verouderd en moet grotendeels worden vernieuwd volgens het oorspronkelijke ontwerp. Het resterende beddehuisje moet worden gehandhaafd en gerestaureerd. Nieuwe vrijstaande bijgebouwen zijn niet toegestaan, en opslag dient inpandig te worden opgenomen.

De toegevoegde gebouwen krijgen een eigentijdse uitstraling, maar blijven ondergeschikt aan het sanatoriumgebouw. Tegelijkertijd vormen ze in architectonische uitwerking, materialisatie en ritmiek een herkenbare familie met het bestaande sanatorium, waardoor samenhang binnen het ensemble ontstaat.

Identiteit per cluster **SANATORIUM**

Lichaam De hoofdstructuur van het sanatoriumgebouw is een klassiek voorbeeld van een verpleegpaviljoen uit het begin van de twintigste eeuw. De oriëntatie van de ziekenzalen op het zuiden en de diverse lighallen droegen bij aan de beste zorg voor de patiënt. De ziekenzalen worden door een gang van oost naar west gescheiden van de facilitaire functies aan de noordgevel. Deze scheiding komt ook tot uitdrukking in de gevel. De hoofdvorm van het daklandschap is grotendeels behouden, hoewel dakapellen en de oorspronkelijke dakpannen nu ontbreken.

Het hoofdgebouw heeft een karakteristieke compositie door een balans tussen horizontale en verticale geleiding. Zowel in de gelding van bouwmassa's als materialisering. Daarnaast dragen de hellende daken en de oriëntatie op de tuin bij aan de harmonie met de omgeving. De dieptewerking van de gevel wordt verder geaccentueerd door uitspringende delen, zoals

risalieten en terrassen, die een gelaagd en dynamisch gevelbeeld vormen. Tevens bieden de terrassen royale buitenruimtes die de verbinding met de buitenomgeving versterken. De entrees zijn met bijzondere aandacht vormgegeven.

De appartementenvilla's zijn op het landschap georiënteerd en de gebouwen zijn alzijdig. Deze alzijdigheid wordt vertaald in de plattegronden. De nieuwbouwvolumes zijn qua maatvoering afgeleid van de risalieten van het hoofdgebouw. Qua compositie zoeken ze in analogie met het bestaande gebouw naar symmetrische opzet en een afstemming in hoogte (lijst en kap). De hoofdentree's van beide villa's krijgen extra aandacht in ambacht en tussenschaal.

De oostelijke appartementenvilla wordt vormgegeven als een verlenging van de Sanatoriumvleugel. De dakhooft correspondeert met de nokhoogte van het sanatorium, terwijl de

bovenkant van de derde verdieping gelijk is aan de goothoogte. De begane grond sluit aan op het vloerpeil van de tuinen. De westelijke appartementenvilla refereert qua proporties aan het hoofdgebouw. Deze mag hoger zijn dan de nokhoogte van de westelijke sanatoriumvleugel. De bovenkant van het parkeerdek is gelijk aan het terras van het bestaande gebouw. Het parkeerdek heeft derhalve een landschappelijke inpassing.

De parkeergarage wordt aangelegd in het verlengde van de plint van het sanatorium, met een bovenkant die overeenkomt met de begane grond van de openbare ruimte. De parkeergarage maakt deel uit van het landschap, wordt natuurlijk geventileerd en heeft twee auto-ingangen op verschillende niveaus.

Huid De voorgevel van het sanatoriumgebouw met de verblijfsruimtes straalt statigheid en formaliteit uit, terwijl de achtergevel juist informeel en praktisch is vormgegeven. In de loop der tijd is vooral de achterzijde van het gebouw sterk aangetast, waardoor de oorspronkelijke, heldere structuur minder herkenbaar is geworden. Voor de herontwikkeling dient deze originele structuur als basis. Buitenruimtes speelden een cruciale rol in het herstel van tuberculosepatiënten. Diverse balkons en buitenruimtes waren aan de zuidzijde van het gebouw geplaatst, waar men optimaal van het uitzicht, het zonlicht en de frisse lucht kon profiteren, wat destijds als bevorderlijk voor herstel werd beschouwd.

De appartementenvilla's vormen qua architectonische uitstraling een ensemble met het sanatoriumgebouw. Ze zijn daarbij duidelijk onderscheidelijk in transparantie en 'versmeltend' qua compositie (balans tussen horizontale opzet en verticale accenten).

De buitenruimtes van beide appartementenvilla's zijn geïntegreerd in de hoofdmassa, waardoor zij de buitengevel mede definiëren. Net zoals het sanatorium voor TBC, biedt het nieuwe ontwerp een geleidelijke overgang naar buiten met behulp van diepe balkons, loggia's en terrassen. De gevelopeningen bevinden zich in een tweede vlak en zijn ondergeschikt aan de buitengevel. Zonwering wordt subtiel in de gevel geïntegreerd.

De gevel van de parkeergarage, die deels open is voor natuurlijke ventilatie, vormt een contrast met de gevel van de appartementenvilla's. Hierbij wordt gezocht naar een harmonieuze relatie met het omliggende landschap.

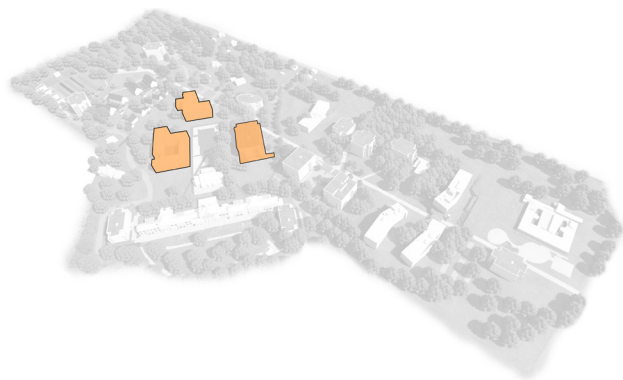
Palet van materialen

Materiaal en kleur Typierend voor het sanatoriumgebouw is het gebruik van metselwerk in aardetinten voor de begane grond en deels de eerste verdieping, met witte stucco voor de hogere delen. Dit creëert een duidelijke scheiding tussen de plint en de bovenbouw.

Het wordt aanbevolen om deze materiaalcombinatie ook toe te passen op de appartementenvilla's. Daarbij kan worden gespeeld met twee materialen in dezelfde kleurtonen als het hoofdgebouw, met verschillende combinaties om de relatie en hiërarchie tussen de materialen te bepalen.

De gevel van de parkeergarage is deels open en vormt de plint van de westelijke appartementenvilla. Voor deze gevel kan lichte bekleding worden toegepast, mits deze afwijkt van de materialisering van het sanatorium. Ook een groene gevel behoort tot de mogelijkheden, bij uitzondering op de rest van Dekkerswald,

🍁 Identiteit per cluster **HART**

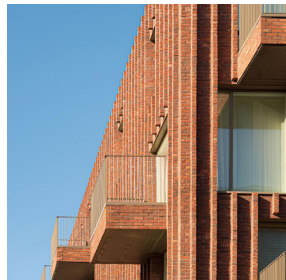
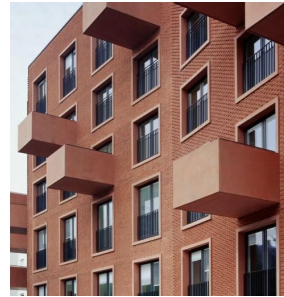
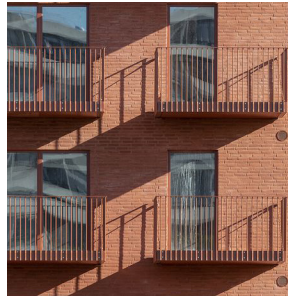
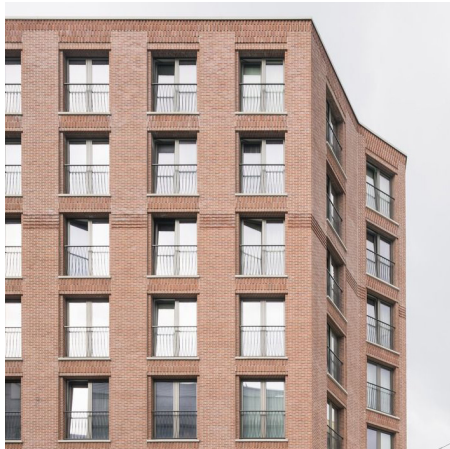

Algemeen Het bruisend hart van het gebied wordt gevormd door de omliggende bebouwing, de kapel en de tuin. De huidige siertuin met vaste planten en siergrassen zal worden getransformeerd naar een gebruikstuin, waar moestuinen, kleine serres, beschutte tuintjes en pluktuinen een collectief gebruik stimuleren. Rondom deze tuin bevinden zich de kapel, die met het terras een belangrijk ontmoetingspunt zal worden.

De twee bestaande appartementengebouwen krijgen een derde buurtgebouw op de plaats waar ooit het klooster stond. De stedenbouwkundige opzet bestaat uit vier gebouwen die de centrale tuin begrenzen. Hiermee vormen ze een eigen ensemble en liggen ze in het verlengde van de levenslijn waarop ook het hoofdgebouw en de kapel zijn gelegen.

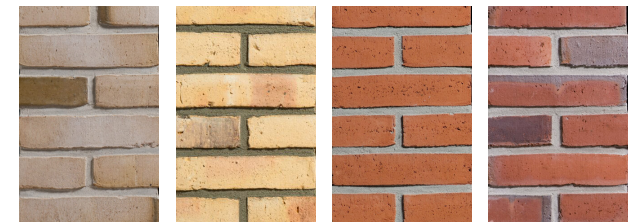
Bomen: aan de westzijde staan grote, hoge bomen. Deze blijven gehandhaafd en zorgen in de zomer voor welkome schaduw. In de winter, wanneer er geen blad is, bieden ze voldoende licht. De architect dient er rekening mee te houden dat deze bomen NIET gekapt zullen worden.

Lichaam Het nieuwe klooster wordt een alzijdig en compact gebouw. Het ontwerp is ingetogen en sober, geïnspireerd door het vroegere klooster, maar tegelijkertijd modern en eigentijds. Er is een subtiel onderscheid tussen de plint en de bovenbouw. Het toevoegen van een kroon is optioneel, maar niet verplicht. De plinten krijgen een open karakter, waarbij dichte gevels worden vermeden. De hoofdentree van het gebouw is uitnodigend en goed zichtbaar, en gemeenschappelijke ruimtes worden op de meest zichtbare locaties gepositioneerd. Er wordt gestreefd naar een verbinding met zowel de levenslijn als de tuinen. Setbacks voor de bovenste verdieping zijn niet mogelijk.

Huid Net als bij de andere twee bestaande gebouwen, wordt gestreefd naar een neutrale gevelcompositie (raster). De buitenruimtes maken integraal deel uit van de hoofdmassa en kunnen ingebouwd zijn of als uitbouwcomponenten worden toegevoegd. Uitgebouwde buitenruimtes (balkons) hoeven niet als onderdeel van de metselwerkhuid te worden ervaren, wat betekent dat de balkons niet van metselwerk hoeven te zijn (bijvoorbeeld van beton, zoals de bestaande gebouwen in deze cluster). De detaillering en materialisering is zorgvuldig. De begane grond woningen krijgen geen tuinen op maaiveld. Zonwering wordt in de gevel geïntegreerd.

De gevels krijgen een gelaagde opbouw met reliëf, die bijdraagt aan de plasticiteit van het bouwblok. Terugliggende gevelopeningen, verspringende vlakken, uitkragende balkons en de wisselwerking tussen open en gesloten delen zorgen voor dieptewerking en een levendig gevelbeeld. Plasticiteit wordt als essentieel onderdeel van het architectonisch karakter beschouwd.

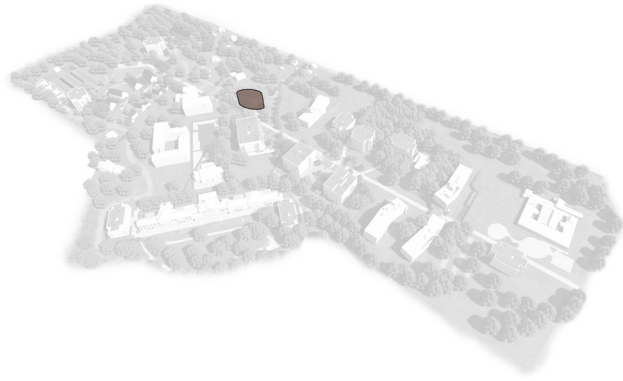

Palet metselwerk

Materiaal en kleur Het gebouw krijgt een rustige en statige metselwerkarchitectuur in geeloranje tinten, aansluitend op Eikenhorst en De Plataan.

In deze cluster wordt geen gebruik gemaakt van hout als gevelmateriaal. Dit sluit aan bij de bestaande bebouwing, waarin hout geen onderdeel vormt van de materialisatie. Om de samenhang binnen het cluster te waarborgen en een consistent gevelbeeld te behouden, blijven de nieuwe volumes in hoofdzaak gematerialiseerd in metselwerk.

🍁 Identiteit per cluster PAREL

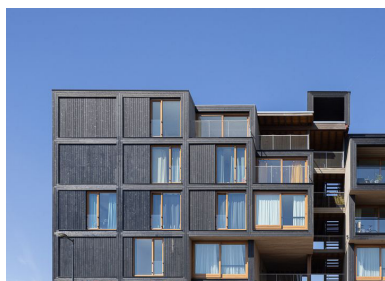
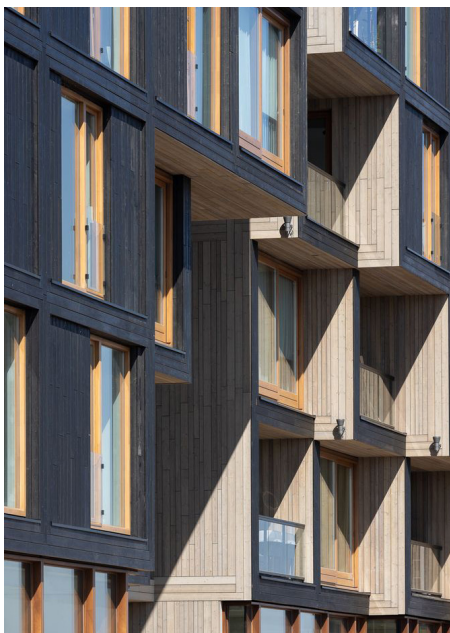
Algemeen De Parel wordt het entreegebouw van Dekkerswald en vormt een belangrijke toegangspoort voor bezoekers. Het gebouw staat prominent in de natuur en is geïntegreerd in de levenslijn van het terrein, waardoor het een opvallende eyecatcher wordt.

Het is belangrijk dat het gebouw het zicht richting het sanatorium niet direct blokkeert. Het mag opvallend zijn in architectuur, maar moet niet te dominant aanwezig zijn.

Lichaam De Parel heeft een vanzelfsprekende, maar afwijkende vorm, waarbij verschillende opties mogelijk zijn. Het is de bedoeling dat De Parel contrasteert met de andere bouwblokken en een autonome positie krijgt in de stedenbouwkundige opzet.

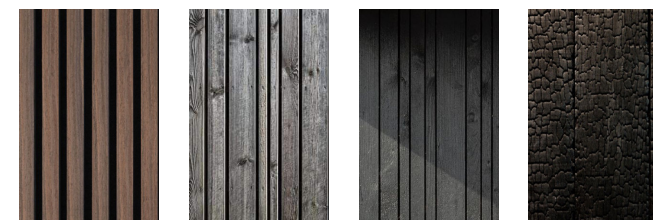
De Parel is niet alleen geïntegreerd in de levenslijn, maar moet er ook op reageren. We zien kansen om bijvoorbeeld een overkraging over de levenslijn te realiseren.

We streven naar een alzijdige en symmetrische opzet. We maken de bewuste keuze om een ander materiaal te gebruiken, zoals hout, waardoor het contrast met de andere gebouwen wordt versterkt. De ruimte rondom het gebouw is open.

Huid De gevelcompositie is vrij en afhankelijk van de gekozen concept. De buitenruimtes maken integraal deel uit van de hoofdmassa en kunnen ingebouwd zijn of als uitbouwcomponenten worden toegevoegd, maar worden niet als losse elementen ervaren. Balkons worden beschouwd als onderdeel van de huid. Tuinen op de begane grond worden niet toegevoegd. Zonwering wordt geïntegreerd in de gevel.

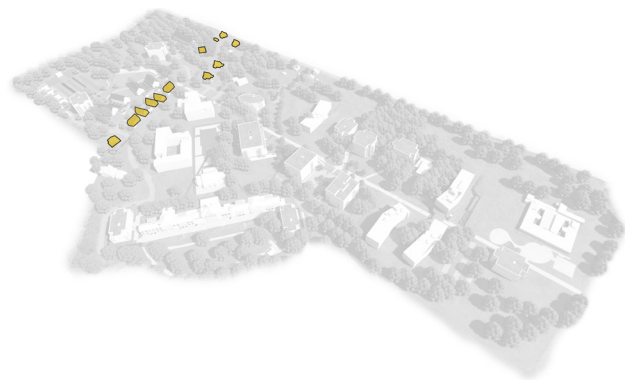
Hout vormt het hoofdmateriaal van de gevel en bepaalt daarmee het karakter en de uitstraling. Bij deze gevel ligt de nadruk minder op sterke plasticiteit. Zowel vlakke als dieper liggende ramen zijn mogelijk, afhankelijk van de gewenste architectonische expressie. Het gevelbeeld ontstaat vooral door een rustige vlakverdeling en het gebruik van hout met subtiële textuur- en profielvariëaties. Balkons en andere buitenruimtes worden zorgvuldig ingepast om een harmonieus en evenwichtig gevelbeeld te creëren, waarbij de natuurlijke uitstraling van het hout centraal staat.

Palet hout

Materiaal en kleur Het gevelbeeld bestaat uit zwart hout (verbrand of gebeitst) of hout in donkerdere tinten, toegepast als hoofdmateriaal. De kleur van kozijnen en balustrades sluit aan bij het hout en contrasteert niet met het gevelvlak, wat zorgt voor een rustig en samenhangend geheel.

Identiteit per cluster **LINT**

Palet hout

Algemeen De Boslaan is een historische as die de verbinding legt naar Malden. Langs het gedeelte dicht bij de Nijmeegsebaan bevinden zich een aantal individuele villa's. Dit beeld willen we versterken aan de andere kant van de Boslaan door nieuwe vrijstaande villa's te bouwen tussen het bos en op de locaties van bestaande gebouwen, die de laan ruimtelijk begeleiden. De bestaande villa's zijn zogenaamde 'Oostenrijkse' woningen, die na de Tweede Wereldoorlog in Nederland zijn gebouwd. Ze kenmerken zich door hun houten structuur, opgebouwd uit geprefabriceerde onderdelen die uit Oostenrijk zijn geïmporteerd. De nieuwe villa's zullen een eigentijdse interpretatie van deze typologie vormen.

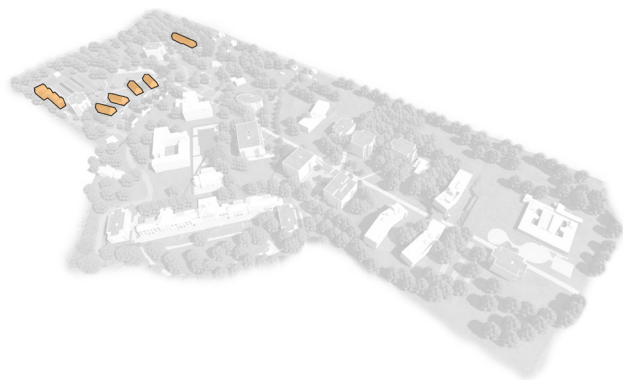
Lichaam De nieuwe villa's zijn ontworpen met één tot twee bouwlagen en een zadeldak. Ze sluiten aan bij de vormtaal van de bestaande villa's. De daken hebben een helling van minimaal 40 graden en kunnen worden gedraaid, waardoor elk huis een unieke uitstraling krijgt met een langs- of dwarskap. De volumes krijgen een eenvoudige en eenduidige vorm.

Huid, materiaal en kleur De gevelcompositie is vrij, maar consequent horizontaal of verticaal vormgegeven. De gevels van de nieuwe villa's worden afgewerkt met hout in donkere, witte of rode kleurstellingen, in lijn met de bestaande Oostenrijkse woningen. Alternatieve kleuren zoals groen of natuurlijke tinten zijn ook toegestaan. De daken worden bedekt met rode of donkere keramische pannen. PV-panelen moeten zorgvuldig worden geïntegreerd, zodat ze harmonieus passen in het ontwerp en geen afbreuk doen aan de esthetiek van de villa's.

Erfafscheiding De erfgrans van alle nieuwe lintkavels wordt gemarkeerd door houtrillen, laag aan de voorzijde en hoger aan de achterkant.

Identiteit per cluster **OP DE HEI**

Palet metselwerk

Algemeen Op de hei wordt een combinatie van verandawoningen en patiowoningen voorgesteld, zorgvuldig geïntegreerd in de natuurlijke omgeving.

Lichaam De nieuwe verandawoningen zijn ontworpen met één tot twee bouwlagen en voorzien van zadeldaken met een helling van minimaal 40 graden, waar overstekken mogelijk zijn. De tuinen worden tussen de rijwoningen geplaatst, zodat ze uit het zicht blijven. De bergingen zijn gepositioneerd aan de kop van de woningen. Alle onderdelen zijn als één geheel ontworpen, met een eenvoudige en duidelijke vormgeving voor de volumes.

Hout is een belangrijk toegevoegd materiaal voor de veranda en de aangebouwde bergingen. Pergola's en overkappingen verbinden de woningen, veranda's en bergingen met elkaar. Op de bergingen en pergola's is er ruimte voor de integratie van extra pv-panelen en zonnecollectoren.

De patiowoningen hebben een lage, brede opbouw en bestaan uit één bouwlaag, met de mogelijkheid om een derde van de footprint tot twee lagen uit te breiden. Door set-backs in de gevel creëren de patio's een sterke relatie met het omliggende landschap. De verbinding tussen binnen en buiten wordt hierbij gemaximaliseerd.

Huid, materiaal en kleur De gevelcompositie van de woningen is vrij vormgegeven. Het basismateriaal is baksteen met een textuur en minimale kleurnuances. Het kleurpalet voor deze cluster bestaat uit antraciet tinten, passend bij de bosrijke omgeving en de kleurstelling van de levenslijn. Baksteen kan worden gecombineerd met hout, terwijl de kozijnen en balustrades niet contrasteren met de baksteen, maar eerder samenkomen met het gevelvlak.

Erfafscheiding De erfgrans tussen de tuinen van de rijwoningen wordt gemarkeerd door een hoge beukhaag met schapenhek.

